

Orkestar Opere HNK Ivana pl. Zajca Rijeka

Koncertni majstor: **Romeo Drucker**
Inspicijentica: **Vesna Marinac**
Dirigent: **Igor Vlajnić**
Solisti: **Marijana Radić**, sopran
Ivan Kruljac, tenor

G. F. Telemann: Cantata TWV 1: 875 „Ich weiss, dass mein Erlöser lebt“
(Znam da moj Otkupitelj živi)

J. S. Bach: Cantata no. 51 „Jauchzet Gott in allen landen“
(Hvalite Boga u svim zemljama)

L. Sorkočević: Simfonija br. 3 u D duru
Allegro
Andante
Presto

Ozren Prohić, ravnatelj Opere
Nada Matošević, intendantica

Veliki umovi Njemačke, od književnika do filozofa i glazbenika u razdoblju od 17. do 20. stoljeća dolazili su iz redova građanskoga sloja. Upravo iz jedne takve protestantske građanske obitelji potekao je i njemački skladatelj **Georg Philipp Telemann (1681.-1767.)**. Bistrina i inteligencija budućeg velikana njemačke glazbe, uočljive zarana, ulijevale su roditeljima nadu u njegovu pravničku karijeru. Povijest bilježi drugačiji tijek događaja. Sve je počelo s prvim lekcijama sviračke i skladateljske tehnike kod orguljaša lokalne crkve. Savladavši osnove, Telemann je bez problema posve sam naučio svirati violinu, citru, engleski rog a za života i ostatak baroknog instrumentarija. Kada je s dvanaest godina napisao prvu operu, roditelji su shvatili kako dječaku moraju jasno dati do znanja kako glazbenu karijeru neće podržati. U želji da im udovolji školovanje nastavlja na srednjoj školi velikoga ugleda i tradicije - Andreanumu. Kao izvrstan učenik i najbolji maturant, uživao je u simpatijama profesora pa i samog rektora koji je otvoreno pokazivao interes za distribuciju njegovih skladateljskih uradaka. U Leipzig je došao na studij prava, ali je puno više sudjelovao u organizaciji glazbenog života grada nego što je proučavao zakone. Kao direktor operne kuće i osnivač ansambla Collegium musicum svesrdno je zapošljavao studente čime je navukao bijes nadređenih. Smatrali su kako su studenti prezaposleni u produkcijama opera i koncertima Collegium musicuma te da premalo pažnje posvećuju sakralnoj glazbi.

Nije bilo neuobičajeno da glazbenici često mijenjaju mjesto boravka u potrazi za službom koja je bolje plaćena ili im više odgovaraju drugi aspekti posla. Tako je Telemannov boravak u Poljskoj iniciran pozivom poljskoga grofa Erdmanna II. Poziv je prihvatio te je, ispunjavajući redovne obveze kapelnika, imao puno vremena proučavati poljski folklor i skladati. Invazija trupa švedskoga kralja i ratne okolnosti prisilile su ga na povratak u Njemačku. Sve do dolaska u Hamburg 1721. godine putovao je i radio kao direktor opernih kuća, organizator glazbenog života afirmirajući objavljeni dio svojega opusa. Hamburg je imao dragocjenu titulu slobodnoga grada a njegovu je prosperitetu pomagala živa gospodarska aktivnost i slobodna trgovina. Jaka građanska klasa, nositeljica i promicateljica liberalnih ideja, kako u politici tako i u kulturi i umjetnosti, pomogla je formiranju pozitivne atmosfere u gradu u kojem se nitko nije osjećao strancem. U Hamburgu je Telemann kantor latinske škole, glazbeni direktor svih pet velikih gradskih crkvi i vrlo intenzivno, uz skladateljske radove, objavljuje i literarna djela - poeme, sonete, tekstove za vokalnu glazbu i dr. Njegov skladateljski opus bilježi više od 3600 dokumentiranih djela uključujući opere, kantate, oratorije, crkvene suite, komornu glazbu, koncerte za violu, hornu, obou, flautu i dr.

Uz operu i oratorij upravo je kantata najznačajnija ostavština glazbenoga baroka. Po sadržaju razlikujemo duhovnu i svjetovnu. Duhovna kantata postaje središnjim oblikom protestantskog bogoslužja u Njemačkoj. Bez imalo pretjerivanja moguće je

ustvrditi kako je **Johann Sebastian Bach (1685.-1750.)** svaku formu u kojoj je skladao razvio do vrhunca. Tako je bilo i s kantatom. Nažalost, ogroman broj kako duhovnih tako i svjetovnih Bachovih kantata izgubljen je. Zacijelo su među prvima one napisane za boravka u Arnstadtu. Ovi rani radovi dio su orguljskoga opusa i skladani za potrebe nedjeljnog bogoslužja. Tekst je, dakako, preuzet iz Biblije. Zanimljivo je kako ih Bach nije nazivao kantatama već Concerto, Moteto, Dialogus ili Musica. Pod kantatom je podrazumijevao solo kantatu talijanskog tipa. Osim za potrebe nedjeljnog bogoslužja, Bach je duhovne kantate pisao i za druge prigode - svadbe, pogrebe, proslave crkvenih obljetnica i sl. U svima, bez iznimke, do izražaja dolazi Bachovo skladateljsko umijeće i delikatna ekspresivnost.

Prvu svjetovnu kantatu napisao je vjerojatno 1713. godine po narudžbi iz dvora. Autori tekstova za svjetovne kantate bili su G. C. Lehms i dvorski pjesnik Salomo Franck. Najčešće ih je pisao za novogodišnje svetkovine, rođendane prinčeva, sveučilišne ceremonije. Većinu je izvodio Collegium musicum - udruženje profesionalnih glazbenika, studenata, ali i amatera radi zajedničkog muziciranja – na svečanostima u dvoranama gradskih odličnika.

Povjesničari bilježe kako je hrvatski skladatelj **Luka Sorkočević (1734.-1789.)** potomak obitelji Sorgo koja se tijekom 13. stoljeća doselila u Dubrovnik. Ubrzo su stekli naklonost puka, ali i uglednih vijećnika pruživši nesebičnu pomoć nesretnicima stradalim u požaru koji je 1296. godine uništio Grad. Od tada, u znak zahvalnosti i poštovanja, članovi obitelji Sorgo postaju cijenjeni građani Republike. Sve do njene propasti 1806. godine aktivno sudjeluju u svim aspektima života Dubrovnika, od kulturnog do političkog. Tako je i Luka Sorkočević, uz skladateljski angažman, djelovao i kao diplomat pregovarajući o interesima Republike s Francuzima i Josipom II. u Beču.

Kulturni život Dubrovnika tijekom 18. stoljeća odvija se, po uzoru na europska središta, pretežito po salonima obrazovanih uglednika koji svoju pripadnost aristokraciji dokazuju organizacijom koncerata i svesrdnom financijskom pomoći glazbenicima. Dubrovnik je imao čak dva orkestra: „Knežev orkestar“ - sastavljen od gudača i puhački orkestar „Banda del principe“. Svaki je nastupao u za to određenim prigodama čineći ionako živopisne gradske svetkovine veselijima.

Upravo za „Knežev orkestar“ Sorkočević je napisao sedam dovršenih trostavačnih simfonija koje zauzimaju centralni dio njegova opusa. Ostatak čine pretežito instrumentalna djela uz nekoliko vokalnih, pohranjenih u samostanu Male braće u Dubrovniku.